

Sygn. akt II Ca 2321/20

POSTANOWIENIE

Dnia 4 stycznia 2021 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Krzysztof Wąsik

po rozpoznaniu w dniu 4 stycznia 2021 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi K. N.

o wznowienie postępowania

w sprawie z wniosku sprawy z wniosku K. N., I. H., J. K. i W. K.

przy uczestnictwie A. F., P. S. (1), A. W., R. G., P. W., J. J., A. J., G. S., K. T., D. Ł. (1), D. Ł. (2), W. F., A. S., G. G., D. T., K. W., I. P., K. M., G. J., V. J. i M. S.

o stwierdzenie zasiedzenia służebności drogi koniecznej ewentualnie o ustanowienie drogi koniecznej

oraz

w sprawie z wniosku D. Ł. (1) i D. Ł. (2)

przy uczestnictwie J. K., A. F., P. S. (1), A. W., R. G., P. W., J. J., A. J., G. S., K. T., W. K., W. F., A. S., G. G., D. T., K. W., I. P., K. M., G. J., V. J., M. S. i K. N.

o ustanowienie drogi koniecznej

zakończonym prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 10 marca 2015 r., sygnatura akt II Ca 2479/14

postanawia

odrzuć skargę o wznowienie postępowania.

Sędzia Krzysztof Wąsik

UZASADNIENIE

Skarżąca K. N. wniosła o wznowienie postępowania w sprawie z między innymi jej wniosku o stwierdzenie zasiedzenia służebności drogi koniecznej ewentualnie o ustanowienie drogi koniecznej oraz w połączonej z nią sprawie o ustanowienie drogi koniecznej, w której była uczestnikiem, zakończonym prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 10 marca 2015 r., do sygnatury akt II Ca 2479/14, wskazując jako podstawę wznowienia art. 401 pkt. 2 k.p.c. i uzasadniając, że została pozbawiona możliwości działania, wobec braku należytej jej reprezentacji przez pełniącego funkcję pełnomocnika z urzędu adwokata P. S. (2), którego działania, obarczone licznymi błędami w sztuce, były nieprawidłowe i nierzetelne. Na uzasadnienie zachowania terminu do wniesienia skargi wskazał, że ten rozpoczął się dopiero po skonsultowaniu z obecnym jej pełnomocnikiem i sprecyzowaniu, we współpracy z nim, żądania skargi.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Skarga jako niedopuszczalna podlegała odrzuceniu.

Zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c. sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. Skarga nie została oparta na ustawowej podstawie, jak i została wniesiona po terminie.

Przez oparcie skargi na ustawowych podstawach z art. 401 – 403 k.p.c. należy rozumieć nie tylko wskazanie określonej podstawy, w szczególności przez samo przytoczenie przepisu jej odpowiadającego, ale przede wszystkim przytoczenie takich okoliczności, które uzasadniają jej powołanie, nie jest bowiem wystarczającym dla uznania, że skarga została oparta na ustawowej podstawie wznowienia wskazanie samego tylko przepisu prawa i ogólnikowe podanie przyczyn wznowienia. Niezbędne jest zawsze, aby podawane w skardze fakty podstawie wznowienia odpowiadały. Należy tym miejscu przytoczyć pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z 23 marca 2017 r. (V CZ 13/17), że samo sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający przepisom art. 401-403 k.p.c. nie oznacza przy tym oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli już z jej uzasadnienia wynika, że w rzeczywistości nie występuje. Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Skarżąca podstawy wznowienia postępowania upatrywała w nieważności postępowania zakończonego postanowieniem z dnia 10 marca 2015 r., a to wobec tego, że reprezentujący ją w tamtym, jak i poprzedzającym go postępowaniu przed Sądem Rejonowym w Wieliczce w sprawie I Ns 899/10, postępowaniu pełnomocnik z urzędu w osobie adwokata P. S. (2) działał nierzetelnie, w efekcie czego sprawa nie zakończyła się zgodnie z oczekiwaniami skarżącej, a ta w wyniku tego poniosła wymierną szkodę majątkową i niemajątkową. Tak opisana podstawa wznowienia miała wpisywać się w hipotezę normy zawartej w art. 401 § 2 k.p.c.

Zgodnie z art. 401 pkt. 2 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania z powodu nieważności, jeżeli strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej albo nie była należycie reprezentowana bądź jeżeli skutek naruszenia przepisów była pozbawiona możliwości działania. Brak należytej reprezentacji strony, na co powołuje się skarżąca, zachodzi wówczas, gdy w sprawie nie działał organ osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, powołany do jej reprezentacji, albo występujący w sprawie reprezentant strony nie ma wymaganych przymiotów do występowania w tej roli. W sytuacji, gdy za stronę działał w procesie ustanowiony przez sąd pełnomocnik w osobie adwokata ustanowionego z urzędu, nie można mówić o nienależytej reprezentacji w rozumieniu powołanego przepisu. W art. 401 pkt 2 k.p.c. jest też mowa o pozbawieniu strony możliwości działania, co oznacza z kolei całkowite pozbawienie strony uprawnień procesowych, a nie jedynie ich ograniczenie. Pozbawienie strony możliwości działania może być następstwem uchybień wynikających z czynności procesowych albo zaniechań sądu względnie przeciwnika procesowego, nie można natomiast o nim mówić, jeżeli strona na skutek własnego działania nie skorzystała ze swoich uprawnień procesowych (wyroki SN z 14.06.1968 r., I CR 432/67, OSNCP 1969/7-8/137 i z 10.07.1974 r., II CR 331/74, OSNCP 1975/5/84; postanowienia SN z 28.10.1999 r., II UKN 174/99, OSNAPiUS 2001/4/133, z 2.02.2006 r., II CZ 134/05, z 21.09.2007 r., V CZ 88/07, z 22.01.2009 r., II PZ 38/08, z 25.11.2011 r., II CZ 86/11 i z 30.01.2014 r., IV CZ 112/13).

Z całą stanowczością podkreślić należy, że pozbawienie strony możliwości działania nie obejmuje nieudolnego lub wadliwego - bez względu na przyczynę - prowadzenia sprawy przez samą stronę. Jego zakresem objęte są tylko okoliczności, które powodują pozbawienie strony możliwości działania w procesie, niespowodowane przez samą stronę i niezależne od jej zachowania, chociażby postępowanie strony stanowiło naruszenie przepisów prawa. Działanie pełnomocnika procesowego, zarówno w razie udzielenia mu pełnomocnictwa przez stronę, jak i ustanowienia go przez sąd, jest zaś równoznaczne z działaniem samej strony. Wprawdzie w kilku orzeczeniach Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że strona zostaje pozbawiona możliwości działania, jeśli ustanowiony dla niej pełnomocnik nie działa lub nie wykonuje należyście swoich obowiązków (postanowienia SN z 3.03.1997 r., III CKN 10/96, OSP 1997/9/172 i z 22.10.2003 r., II CZ 96/03), ale w ocenie Sądu Okręgowego za prawidłowe należy jednak uznać dominujące, a przeciwnie, stanowisko judykatury, zgodnie z którym niedziałanie lub nienależyte wykonywanie obowiązków przez

pełnomocnika, w tym adwokata lub radcę prawnego ustanowionego dla strony przez sąd, nie oznacza pozbawienia strony możliwości działania i nie może stanowić podstawy wznowienia postępowania (postanowienia SN z 9.06.2000 r., I PKN 277/00, OSNAPiUS 2002/1/15, z 12.10.2001 r., III AO 32/01, OSNAPiUS 2002/18/449; z 26.03.2003 r., II CZ 26/03, OSNC 2004/6/95, z 23.11.2007 r., IV CZ 90/07, z 17.02.2011 r., IV CZ 122/10, z 3.04.2014 r., II UZ 21/14, czy z 20.03.2015 r., II CZ 108/14. Także w najnowszym orzecznictwie pogląd ten jest podtrzymywany. Dla przykładu: w wyroku z 12 kwietnia 2018 r. SA w Warszawie (VI ACa 1840/16) napisał, że „twierdzenie, że ustanowiony przez sąd pełnomocnik nienależycie wykonywał swoje obowiązki, nie stanowi podstawy wznowienia w postaci braku należytej reprezentacji w rozumieniu art. 401 pkt 2 k.p.c. i nie stanowi podstawy wznowienia postępowania”. Z kolei w postanowieniu z 20 marca 2019 r. (V CZ 108/18) Sąd Najwyższy napisał, że „pojęcie nienależytej reprezentacji użyte w art. 401 pkt 2 k.p.c. nie obejmuje przypadków niestaranego lub błędnego działania pełnomocników procesowych. Pozbawienie strony możliwości działania wskutek naruszenia przepisów prawa jest rozumiane szeroko, ale nie obejmuje nieudolnego lub wadliwego - bez względu na przyczynę - prowadzenia sprawy przez samą stronę i jej pełnomocnika. Jego zakresem są objęte tylko te okoliczności, które powodują pozbawienie strony możliwości działania w procesie, niespowodowane przez samą stronę i niezależne od jej zachowania się. Działanie pełnomocnika jest równoznaczne z działaniem samego mocodawcy (art. 95 § 2 k.c.). Zasada ta dotyczy także pełnomocnika procesowego (art. 86 k.p.c.). [...] Należy też wskazać, że art. 401 pkt 2 k.p.c. uzależnia dopuszczalność wznowienia od występowania związku pomiędzy naruszeniem przepisów prawa a pozbawieniem strony możliwości działania. Strona zostaje pozbawiona możliwości działania tylko wtedy, gdy znalazła się w takiej sytuacji, która uniemożliwiła, a nie tylko utrudniła lub ograniczyła popieranie przed sądem dochodzonych żądań (postanowienie SN z dnia 19 stycznia 2018 r., sygn. akt I CZ 144/17, www.sn.pl). Pozbawienie strony możliwości działania, do którego doszło wskutek naruszenia przepisów prawa, może być następstwem uchybień wynikających z czynności procesowych albo zaniechań sądu, względnie przeciwnika procesowego, nie można natomiast o nim mówić, jeżeli strona na skutek własnego działania nie skorzystała ze swoich uprawnień procesowych (postanowienie SN z dnia 30 listopada 2016 r., sygn. akt III CZ 51/16, www.sn.pl)”.

Podsumowując tę część rozważań stwierdzić należy, że pełnomocnik strony działający w sposób niedbały, czy wadliwy, nie pozbawia strony możliwości działania w procesie w rozumieniu art. 401 pkt. 2 k.p.c., tylko możliwości tej nie wykorzystuje w pełni lub (i) wykorzystuje ją nieprawidłowo, z negatywnym skutkiem dla swego mocodawcy. Skutki procesowe wszelkich czynności procesowych pełnomocnika należy uważać za skutki procesowe czynności strony, a odnosi się to również do skutków uchybień oraz skutków czynności, które powinny być, choć nie zostały, dokonane w postępowaniu. Jeżeli strona (jej pełnomocnik) zaniechali jakichś czynności, których powinni byli dokonać, skutki uchybień procesowych mogą zostać usunięte tylko wówczas, gdy ze względu na stan postępowania i rodzaj czynności, do której dokonania był zobowiązany dany podmiot postępowania, możliwe jest późniejsze jeszcze dokonanie tej czynności. Nie można natomiast w drodze wznowienia postępowania usunąć uchybienia procesowego, polegającego na nieprzedstawieniu przez stronę wszystkich znanych jej faktów i dowodów mogących mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, czy wadliwym lub nieskutecznym podjęciu lub zaniechaniu określonych innych czynności procesowych. Wszystko to oznacza, że podane w uzasadnieniu skargi okoliczności nie stanowią o istnieniu podstawy wznowienia postępowania z art. 401 pkt 2 k.p.c., skoro jako okoliczność wypełniająca tę podstawę wskazano niedbałe reprezentowanie interesów skarżącej przez pełnomocnika procesowego.

Warunkiem merytorycznego badania zasadności skargi o wznowienie postępowania jest spełnienie warunków formalnych, o jakich mowa w art. 410 § 1 k.p.c. Brak spełnienia choćby jednego z nich sprawia, że rozpatrywanie skargi jest niemożliwe i skutkuje jej odrzuceniem. W tym wypadku podstawą tego było nie oparcie skargi na ustawowej podstawie.

W ocenie Sądu Okręgowego skarga została także wniesiona po terminie, choć szczegółowego ustalenia tej przesłanki odrzucenia skargi nie badano, gdyż wyżej wskazane argumenty samoistnie uzasadniały odrzucenie skargi. Jak stanowi art. 407 § 1 k.p.c. skargę o wznowienie wnosi się w terminie trzymiesięcznym, przy czym termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą jest pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji - od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy. Postępowanie w sprawie II Ca 2479/14 zakończyło się wydaniem w dniu 10 marca 2015 r. postanowienia

rozpoznającego merytorycznie wniesione w sprawie I Ns 899/10 apelacje. Na rozprawie w tym dniu, jak i przy ogłoszeniu postanowienia, skarżąca była osobiście (i w obecności pełnomocnika) obecna, już zatem w tym dniu dowiedziała się o orzeczeniu. Od tego zatem dnia liczyć należało trzymiesięczny termin do żądania wznowienia postępowania. Nawet jednak, gdyby chcieć ten termin liczyć od późniejszego dnia - od dnia, w którym skarżąca zorientowała się, że z racji nierzetelnego prowadzenia sprawy przez jej pełnomocnika, czy takiż, wadliwych., opinii biegłych wydanych w tamtej sprawie, sprawa zakończyła się dla niej niekorzystanie, to już z uzasadnienia pisma nazwanego „sprecyzowanie” a datowanego na 24 września 2020 r. wynika, że o fakcie tym dowiedziała się skarżąca na długo przed jego wniesieniem, ponad wszelką wątpliwość na więcej niż 3 miesiące wcześniej. Z uzasadnienia pozwu wniesionego przeciwko Prokuratorowi i wnioskowanych jako dowód licznych akt prokuratorskich wynika niezbicie, że aktywne działania wymierzone przeciwko wynikowi sprawy II Ca 2479/14 skarżąca podejmowała już w roku 2015, ale też w latach 2016 czy 2018, gdyż wnioskowane akta prokuratorskie noszą sygnatury wskazujące na takie lata założenia spraw. Nie może zatem budzić wątpliwości, że trzymiesięczny termin z art. 407 § 1 k.p.c., nie został zachowany, a to także uzasadniało odrzucenie skargi.

Mając powyższe na uwadze, z wszystkich ww. przyczyn, skargę należało odrzucić na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Sędzia Krzysztof Wąsik

S/proszę:

- 1) odnotować (bez środków zaskarżenia – postanowienie SN z 23.07.2020 r., III CZP 18/20);
- 2) odpis doręczyć pełnomocnikowi skarżącej i uczestnikom;
- 3) po dołączeniu d.d. – a.a.

Kraków, 4.01.2021 r.